

Koulusivistyskielen ja äidinkielen huomioiminen tutkinnon kieli- ja viestintäopinnoissa

1. Suomenkieliset tutkinto-ohjelmat

1.1 Opintojen määräytyminen suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa, kun opiskelijan koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi:

	Suomi koulusivistyskielenä	Ruotsi koulusivistyskielenä
Ammatillinen viestintä	Pakollinen	Pakollinen
Finnish / B1 suomen kielen taitotaso	-	ei vaadita
Svenska i arbetslivet	Pakollinen	Jos ruotsi koulusivistyskieli, haetaan vapautus koulusivistyskieleen perustuen. *
Työelämän englanti	Pakollinen	Pakollinen
Kypsyysnäyte	Suomeksi	Ruotsiksi

* Äidinkielen määräytyminen: millä kielellä on suorittanut peruskoulun/lukion äidinkielen oppimäärän.

1.2 Opintojen määräytyminen suomenkielisessä tutkinto-ohjelmassa, kun opiskelijan äidinkieli on englanti tai jokin muu vieras kieli:

	Englanti tai jokin muu vieras kieli äidinkielenä*
Ammatillinen viestintä	Pakollinen
Finnish / B1 suomen kielen taitotaso	ei vaadita
Svenska i arbetslivet	Ruotsi opsin mukaisesti, jos koulusivistys on saatu Suomessa suomen kielellä. Jos ruotsi koulusivistyskieli, haetaan vapautus koulusivistyskieleen perustuen. Jos aikaisempia ruotsin kielen opintoja ei ole, haetaan vapautus ruotsin kielestä.
Työelämän englanti	Englanti opsin mukaisesti. Mikäli äidinkieli on englanti, haetaan vapautus. *
Kypsyysnäyte	Jos koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, kypsyysnäyte kirjoitetaan koulusivistyskielen mukaisesti. Muussa tapauksessa pääsääntöisesti englanniksi.

* Äidinkielen määräytyminen: millä kielellä on suorittanut peruskoulun/lukion äidinkielen oppimäärän.

2. Englanninkieliset tutkinto-ohjelmat

2.1 Opintojen määräytyminen englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa, kun opiskelijan koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi:

	Suomi tai ruotsi koulusivistyskielenä
Professional Communication	Pakollinen
Finnish / B1 suomen kielen taitotaso	Jos koulusivistys on saatu Suomessa ruotsin kielellä, vaaditaan asetuksen mukainen suomen kielen taito tasolla B1. **
Svenska i arbetslivet	Ruotsi opsin mukaisesti, jos koulusivistys on saatu Suomessa suomen kielellä. Jos ruotsi koulusivistyskieli, haetaan vapautus koulusivistyskieleen perustuen. Jos äidinkieli on ruotsi, haetaan vapautus äidinkieleen perustuen. *
English for Working Life	Englanti OPSin mukaisesti.
Maturity exam	Kypsyysnäyte koulusivistyskielen mukaisesti

* Äidinkielen määräytyminen: millä kielellä on suorittanut peruskoulun/lukion äidinkielen oppimäärän.

**Jos koulusivistyskieli on ruotsi, vaaditaan englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa opiskelevalta asetuksen mukainen suomen kielen taito tasolla B1. Taitotaso B1 vastaa yleisen kielitutkinnon tasoa 3 ja valtionhallinnon kielitaidon tasoa tyydyttävä (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yleisten-kielitutkintojen-rinnastaminen-valtionhallinnon-kielitutkintoihin>).

2.2 Opintojen määräytyminen englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa, kun opiskelijan äidinkieli on englanti tai jokin muu vieras kieli

	Englanti tai jokin muu vieras kieli äidinkielenä*
Professional Communication	Pakollinen
Finnish / B1 suomen kielen taitotaso	Finnish opsin mukaisesti, jos äidinkielenä on englanti tai jokin muu vieras kieli. Jos koulusivistyskieli on suomi, opiskelija valitsee tilalle ruotsin kielen. Jos koulusivistyskieli on ruotsi, vaaditaan asetuksen mukainen suomen kielen taito tasolla B1.**
Svenska i arbetslivet	Jos aikaisempia ruotsin kielen opintoja ei ole, haetaan vapautus ruotsin kielestä.
English for Working Life	Englanti OPSin mukaisesti. Mikäli koulusivistyskieli on englanti, haetaan vapautus.
Maturity exam	Jos koulusivistyskieli on suomi tai ruotsi, kypsyysnäyte kirjoitetaan koulusivistyskielen mukaisesti. Muussa tapauksessa pääsääntöisesti englanniksi.

* Äidinkielen määräytyminen: millä kielellä on suorittanut peruskoulun/lukion äidinkielen oppimäärän.

** Jos koulusivistyskieli on ruotsi, vaaditaan englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa opiskelevalta asetuksen mukainen suomen kielen taito tasolla B1. Taitotaso B1 vastaa yleisen kielitutkinnon tasoa 3 ja valtionhallinnon kielitaidon tasoa tyydyttävä (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yleisten-kielitutkintojen-rinnastaminen-valtionhallinnon-kielitutkintoihin>).

3. Koulusivistyskielen määräytyminen

Koulusivistyskieli on kieli, jolla opiskelija on suorittanut äidinkielen oppimäärän suomalaisessa peruskoulussa (ammattillista väylää tulevat) tai lukiossa (lukioväylää tulevat).

Huom. Sellainen opiskelija, jonka koulusivistyskielenä ei ole ollut suomi tai ruotsi, mutta joka saa suomeksi tai ruotsiksi tehdyn kypsyyskokeen hyväksytysti suoritettua, osoittaa kokeella hyvää kirjallista ja suullista kielitaitoa (A481/2003, § 16). Tämä riittää osoitukseksi riittävästä kielitaidosta esimerkiksi Suomen kansalaisuutta haettaessa.

481/2003 Valtioneuvoston asetus suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa

20 § Koulusivistys

Henkilön katsotaan saaneen koulusivistyksensä sillä kielellä, jolla hän on perusopetuslain (628/1998) tai lukiolain (629/1998) mukaisista tai vastaavista opinnoista saamassaan päättötodistuksessa saanut hyväksytyin arvosanan äidinkielenä opiskellusta suomen tai ruotsin kielestä.

Sen, joka on suorittanut ylioppilastutkinnon eri kielellä kuin 1 momentissa tarkoitettulla koulusivistyskielellään, katsotaan kuitenkin saaneen koulusivistyksensä myös sillä kielellä, jolla hän on ylioppilastutkinnossa suorittanut hyväksytyin kokeen äidinkielessä tai saanut vähintään arvosanan magna cum laude approbatur suomi toisena kielenä tai ruotsi toisena kielenä-kokeessa.

1129/2014 Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista

7 § Kielitaito

Opiskelijan tulee ammattikorkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1) sellainen suomen ja ruotsin kielen taito, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaan vaaditaan korkeakoulututkintoa edellyttävään virkaan kaksikielisellä virka-alueella ja joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen; sekä

2) sellainen yhden tai kahden vieraan kielen kirjallinen ja suullinen taito, joka ammatin harjoittamisen ja ammatillisen kehityksen kannalta on tarpeellinen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, eikä opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä ulkomailla. Tällaiselta opiskelijalta vaadittavasta kielitaidosta päättää ammattikorkeakoulu.

Ammattikorkeakoulu voi erityisestä syystä vapauttaa opiskelijan 1 momentissa säädetyistä kielitaitovaatimuksista osittain tai kokonaan.

Opiskelijan osoittama kielitaito ilmoitetaan tutkintotodistuksessa. Kielitaitoa merkittäessä on otettava huomioon, mitä suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtioneuvoston asetuksen (481/2003) 19 §:ssä säädetään.

4. Erityishuomio, jos koulusivistyskieli on ruotsi

Jos koulusivistyskieli on ruotsi, vaaditaan englanninkielisessä tutkinto-ohjelmassa opiskelevalta asetuksen mukainen suomen kielen taito tasolla B1. Taitotaso B1 vastaa yleisen kielitutkinnon tasoa 3 ja valtioneuvoston kielitaidon tasoa tyydyttävä (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/yleisten-kielitutkintojen-rinnastaminen-valtioneuvoston-kielitutkintoihin>).

5. Vapautus kielitaitovaatimuksista

Vapautuksen perusteet: Opiskelija voidaan erityisistä syistä vapauttaa kokonaan asetuksen 1129/2014 7§, nk. kielipykälän mukaisista kielitaitovaatimuksista osittain tai kokonaan.

Näitä syitä ovat

- a) ao. kielen aiempien opintojen puuttuminen,
- b) opiskeltava kieli on opiskelijan äidinkieli* tai koulusivistyskieli tai
- c) muun syyn takia esim. opiskelijalla on todennettu lukivaikeus tai muu todennettu oppimisen vaikeus, mikä haittaa kielenopiskelua.

Samalla opiskelija vapautuu kyseisen kielen opetussuunnitelmaan pakollisena kuuluvasta vieraan kielen ja/tai toisen kotimaisen kielen opintojaksosta. Myönnetty vapautus ei kuitenkaan vähennä tutkintoon vaadittavien opintopisteiden määrää eli opiskelijan on suoritettava tämän opintojakson laajuuden verran muita opintoja. Näiden opintojen tulee olla mahdollisuuksien mukaan kielentaitoa tukevia opintoja. Jos kuitenkin opiskelijalla on selvä kielenoppimisen ongelma, opintopisteet voidaan korvata tutkinto-ohjelman tavoitteiden mukaisilla muilla opinnoilla. Vapautuksesta tulee merkintä tutkintotodistukseen.

* Äidinkielen määräytyminen: millä kielellä on suorittanut peruskoulun/lukion äidinkielen oppimäärän.